

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ХІРГІЙ ПЕТРО СЕРГІЙОВИЧ

Допускається до захисту:
т.в.о. завідувача кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій, к.філос.н., доцент
_____ Костянтин РОДИГІН
« ____ » _____ 2025 р.

**РОЗРОБКА МЕДІАРЕСУРСУ «ГОНТЛЕНТА»: СЕРІЯ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО
ЗБРОЮ В СУЧАСНОСТІ, МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ ТА ІСТОРИЧНІЙ
ПЕРСПЕКТИВІ**

Спеціальність 061 Журналістика

Кваліфікаційна робота (медіапроект)

Керівник:
Болховська Н.Р., старший викладач кафедри
журналістики та соціальних комунікацій

Консультант:
Родигін К.М., кандидат філософських наук,
доцент кафедри журналістики та
соціальних комунікацій

Оцінка: ____ / ____ / ____
(бали / за шкалою ЄКТС/ за національною шкалою)

Голова комісії: _____
(підпис)

Вінниця – 2025

АНОТАЦІЯ

Хіргій П.С. Розробка медіаресурсу «Гонтлента» : серія публікацій про зброю в сучасності, масовій культурі та історичній перспективі. Спеціальність 061 «Журналістика». Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2025.

Ця письмова робота є пояснювальною запискою до авторського медіапроєкту. У кваліфікаційній (бакалаврській) роботі (медіапроєкті) розглянуто розробку медіаресурсу «Гонтлента», присвяченого зброї, її ролі в історії та різних культурах. Метою роботи є популяризація та поглиблення уявлень аудиторії про зброю та пов'язану з нею символічність. Об'єкт дослідження — зброя, її значення та символічність, предмет — низка ресурсів на вебплатформах. Проєкт виконано у формі сторінок «Гонтленти» на Medium, Facebook та Instagram. Опубліковано 15 матеріалів: 4 есе, 2 огляди, 2 замітки, 2 аналітичні статті, 4 лінкових дописи та 1 інтерв'ю.

Ключові слова: зброя, амуніція, історія, мультиплатформність, геральдика.
44 с., 1 табл., 5 рис., 1 дод., 20 джерел.

ABSTRACT

Khirhiy P. Development of the Media Resource «Gauntlet»: a Series of Publications About Weapons in Modern Times, Mass Culture and Historical Perspective. Specialty 061 «Journalism». Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2025.

This paper is an explanatory note to the author's media project. The qualification (bachelor's) work (media project) considers the development of the media resource «Gauntlet», dedicated to weapons, their role in history and different cultures. The aim of the work is to popularize and deepen the audience's understanding of weapons and the symbolism associated with them. The object of research is weapons, their meaning and symbolism, the subject is a few resources on web platforms. The project was implemented in the form of «Gauntlet» pages on Medium, Facebook, and Instagram. 15 materials were published: 4 essays, 2 reviews, 2 notes, 2 analytical articles, 4 link posts, and 1 interview.

Keywords: weapons, ammunition, history, multiplatform, heraldry.
44 pp., 1 table, 5 figures, 1 appendix, 20 sources.

ЗМІСТ

Вступ	4
Опис проєкту	6
Технічні характеристики	10
Список використаних джерел.....	11
Перелік створених матеріалів.....	13

ВСТУП

Актуальність теми

Зброя, її прояви у масовій культурі та історичному контексті є невідмінними елементами життя людей у будь-який історичний період та у будь-якій місцевості, незалежно від вкладеного у неї призначення (військового, цивільного, мисливського, ритуального, тощо), або складності у її виготовленні та використанні. Окрім цього, значущість цих явищ та суспільний інтерес до них суттєво зросли внаслідок підвищення рівня військової напруги та різкого збільшення кількості воєн у світі впродовж останніх 10 років.

Відтак проєкт «Гонтлента», присвячений зброї, збройній атрибутиці, а також її значенню та репрезентації, який функціонує у межах кількох соціальних мереж, має задовільнити інтерес не лише до нині існуючих типів озброєння, але і до різновидів зброї які відійшли в минуле через невідповідність ідеям часу. Також проєкт зачіпає питання розвитку збройних концепцій та утворення значень, що у межах цих концепцій існують: у культурі загалом, та у сучасній масовій культурі зокрема.

Новизна проєкту

Новизна цієї роботи полягає у тому, що медіапроєкт «Гонтлента» концентрується не лише на існуванні певної зброї та історії її застосування, але на смислах які у неї вкладалися раніше, і які так чи інакше продовжують існувати нині.

Особливістю у проєкті є різноманіття форм контенту, зумовлене функціонуванням медіаресурсу на декількох платформах водночас. У публікаціях в межах проєкту було використано різні форми медіа та елементів цих форм медіа. Такий підхід має зробити сприйняття аудиторією зручнішим і наочнішим.

Мета медіапроєкту

Створення медіаплатформи та розробка у її межах серії публікацій про зброю в сучасності, масовій культурі, та історичній перспективі задля поглиблення уявлень аудиторії про значення зброї та її атрибутики у людських суспільствах минулого та сьогодення.

Об'єкт медіапроєкту

Об'єктом медіапроєкту є зброя, збройна атрибутика, її символічність, зміни у значеннях та сприйнятті зброї і різних її типів упродовж історії, а також зазначені зміни відносно розвитку популярної та масової культури.

Предмет медіапроєкту

Предметом медіапроєкту є низка ресурсів у соцмережах Facebook, Instagram, а також профілю на платформі Medium, об'єднаних спільним брендом «Гонтлента», та публікації створені у їх межах.

Джерельна база медіапроєкту

В процесі роботи над теоретичною частиною проєкту використовувалися тематичні сайти, онлайн енциклопедії, а також провідні новинні та інформаційні видання, що функціонують в Україні та за її межами: Інститут історії України НАН України [14], Bloomberg [8], Biblioteca Palatina - digital [9], Blogger.com[5], Мілітарний[12], АрміяInform[15], Радіо Свобода[3].

Завдання медіапроєкту:

- Дослідити наявну інформацію щодо зброї та збройної атрибутики, визначити їхнє значення та їхню значимість у різні періоди історії, та пов'язані із цим їхні прояви у людських культурах;
- опублікувати відповідну мультимедійну інформацію на ресурсах медіапроєкту із урахуванням особливостей різних платформ;
- створити низку публікацій відмінних за жанром, форматом та подачою.

Методи, використані при підготовці медіапроєкту:

При створенні медіапроєкту були застосовані навички, що безпосередньо стосуються журналістської сфери та галузі веброзробки: інтерв'ю, моніторинг, опрацювання електронних та друкованих джерел. Також було застосовано наступні загальнонаукові методи:

- емпіричні – спостереження і порівняння, аналогія, історичний метод;
- комплексні – абстрагування, аналіз і синтез;
- теоретичний – конкретизація.

ОПИС ПРОЄКТУ

Двадцять років ХХІ століття відзначаються значним підвищенням військово-політичної напруги у світі порівняно із попередніми двома його десятиліттями. По всій планеті спалахують нові і нові конфлікти, дедалі частіше призупинені та заморожені бойові дії поновлюються із новими, все більш і більш кривавими наслідками. На фоні цього зростає потреба не лише у інформації, яка стосується цих безпосередніх конфліктів, але конфліктів та засобів їх ведення загалом. Створення медіаресурсу «Гонтлента», присвяченого зброї у сучасності, масовій культурі, та історичному контексті дозволить принаймні частково задовольнити потреби у інформації щодо конфліктів, засобів їх ведення, а також підвищення ерудованості україномовної аудиторії у вказаних темах.

Проект було створено у другому кварталі 2025 року. Для підвищення цікавості матеріалів, які мали бути створені у межах проекту, було прийнято рішення використовувати тематично пов'язані із текстом мультимедіа матеріали при створенні публікацій, а також розроблено особливий підхід до створення лінкових постів. Також було розроблено особливий експериментальний логотип, єдиний для всієї мережі в межах медіаресурсу. Основною формою донесення інформації була текстова складова. Зростання аудиторії відбувалось помірно.

Рішення вести медіаресурс у якості мультиплатформного проекту було прийнято через те, що в такий спосіб можна охопити якомога більше зацікавленої у темі аудиторії, а також потенційно визначити відмінності у її вподобаннях в залежності від мережі. Сторінки на всіх платформах містять взаємні посилання.

Перспективи подальшого активного розвитку медіапроєкту потребують залучення додаткових як людських так і матеріальних ресурсів, пов'язаних із розповсюдженням матеріалів та проведенням досліджень.

Від моменту створення медіаресурсу було опубліковано 15 дописів. Матеріали для дописів були створені у різних журналістських жанрах, а також у їх поєднаннях.

У жанрі есе було написано чотири матеріали, присвячені зброї та елементам особистого захисту у геральдиці, історії, та масовій культурі. Ці матеріали також

були присвячені еволюції образів, та випадкам, коли образ збройної одиниці відіграє більшу роль, аніж практичність її застосування. (Рис 1.1, рис 1.2.)

Рис. 1.1

Рис. 1.2

В якості аналітичних статей створено два матеріали. Перший оповідав про формування сучасного образу гвинтівки системи Мосін-Наган. Для створення цього матеріалу було опрацьовано два архівно-документальних, п'ять технічних, та два новинні. Другий був присвячений аналізу функцій, історії, а також суспільного сприйняття ракети «Орешнік» в українських та російських медіа упродовж половини року від його першого застосування проти України. (Рис. 2) Для створення цієї статті було опрацьовано та проаналізовано матеріали 13 новинних джерел та 2 джерела документального характеру. Також було проведено оцінку динаміки публікацій пов'язаних з балістичною ракетою в популярних медіа РФ та України, та настрою і посилів цих публікацій.

На платформі Facebook було створено чотири публікації. Одна замітка була присвячена річниці Цушімської битви, іще одна стосувалась гармати «Базиліка». Також було опубліковано два огляди. Перший був заснований на оцінці смислів, які вклали угорці у назву власного середнього танка «Туран». Другий матеріал був присвячений тому, як та чому британці називали свою самохідну артилерію.

В Instagram було розроблено та опубліковано 4 матеріали, мета яких полягає у стимуляції інтересу у потенційного споживача до матеріалів медіаресурсу шляхом створення у нього інтересу до візуальних елементів тематично пов'язаних із матеріалами на платформі Medium. (Рис.3.1, рис. 3.2).

Орешнік: багатолике “вундерваффе” російського режиму

Гонтюнда, 6 min read · 4 days ago

1

Перше застосування приславної російської балістичної ракети на базі РС-26 “Рубеж” сталося 21 листопада 2024 року з метою демонстративно атакувати українське державне підприємство “Піденмаш” у Дніпрі.

На думку редакції NY Times цей ракетний удар мав стати демонстративною відповіддю на дозвіл завдавати удари ракетами АТАСАМС вглиб територій РФ, який адміністрація попереднього президента США Джо Байдена надала Силам Оборони України напередодні атаки.

РС-26 “Рубеж”

Рис. 2

Рис. 3.1

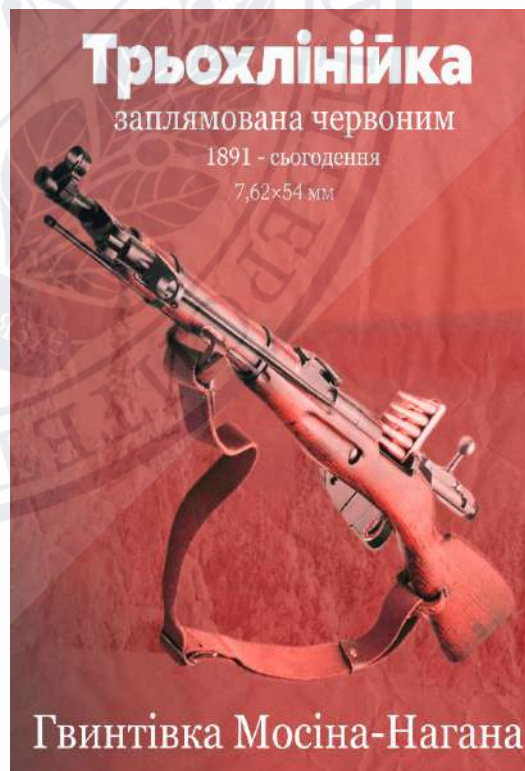

Рис. 3.2

Був підготовлений матеріал у жанрі інтерв'ю з директором Національного музею історії України у Другій світовій війні Савчуком Юрієм Костянтиновичем. Темою інтерв'ю були геральдичні процеси та традиції в Україні, їх історія, нинішній стан, а також значення зброї в українській геральдиці XX-XXI ст.

	Інформаційні жанри	Аналітичні жанри	Художньо-публіцистичні жанри
1.	Річниця Цушимської битви Дата: 27.05.2025	«На славу Батьківщини, із Прабатьківщиною у мріях!» Дата: 28.05.2024	Войовнича геральдика Субсахарської Африки Дата: 26.05.2025
2.	«Базиліка: гармата, яка поховала Ромейське Царство» Дата: 29.05.2025	«Свята» артилерія Його Величності Дата: 29.05.2024	Горщик-завойовник Дата: 26.05.2025
3.	Інтерв'ю з Савчуком Юрієм Костянтиновичем Дата: 29.05.2025	Трьохлінійка, заплямована червоним Дата: 25.05.2025	Мілітарні символи УПА: спадковість і інновації Дата: 28.05.2025
4.		Орешнік: багатолике «вундерваффе» російського режиму Дата: 27.05.2025	Гладіус, лікторська фасція, стилет, гвинтівка Жирандоні, SPAS – дух італійської зброї, що пронизує століття Дата: 28.05.2025

Завдяки функціонуванню медіаресурсу очікується підвищення інтересу аудиторії, а також її бажання обговорення стосовно об'єкту дослідження, і інтенсифікації уже існуючих дискусій існуючих навколо нього. А також очікується підвищення рівня обізнаності аудиторії у питаннях, які стосуються значення і історії зброї та засобів і атрибутів із нею пов'язаних.

ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Під час роботи над проєктом було створено сторінку «Гонтлента» у соціальній мережі «Instagram», мережі «Facebook», та у блогерській платформі «Medium». Кожна з сторінок відіграє свою роль у функціонуванні медіаресурсу і містить, частково, недубльований унікальний контент.

Було розроблено кілька дизайнів, та визначено кольорові гами, що використовувались для створення візуально приємних зображень для «Instagram».

Ілюстрації, представлені у медіаресурсі, були зроблені з використанням сервісів для роботи з візуальним контентом «Graphy» та «Canva».

Для підготовки текстів та графічного компонента дописів використовувався Microsoft Word, та вбудовані в вищезгадані соцмережі системи введення тексту.

В межах особистого спілкування аудиторія вказувала на те, що потрібно виправити чи корегувати в опублікованих матеріалах.

Упродовж роботи велось відстежування та аналітика активності сторінки: перегляди, кількість вподобань, поширень, підписок, реакцій, тощо. З цією метою використовувались вбудовані в вищезгадані соцмережі спеціалізовані сервіси.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Reuters: “New Russian missile fired at Ukraine carried warheads without explosives, sources say”
[URL:https://www.reuters.com/world/europe/new-russian-missile-fired-ukraine-carried-warheads-without-explosives-sources-2024-11-26/](https://www.reuters.com/world/europe/new-russian-missile-fired-ukraine-carried-warheads-without-explosives-sources-2024-11-26/)
(Дата звернення: 26.05.2025)
2. New York Times: “With Use of New Missile, Russia Sends a Threatening Message to the West”.
[URL:https://www.nytimes.com/2024/11/21/world/europe/russia-ballistic-missile-ukraine-war.html](https://www.nytimes.com/2024/11/21/world/europe/russia-ballistic-missile-ukraine-war.html)
(Дата звернення: 26.05.2025)
3. Радіо Свобода: Пентагон: ймовірне нове застосування Росією «Орешніка» не змінить ситуацію на полі бою, це спроба залякати
[URL: https://emblemofcountries.blogspot.com/2020/06/blog-post_1.html](https://emblemofcountries.blogspot.com/2020/06/blog-post_1.html)
(Дата звернення: 26.05.2025)
4. Bob Woodward, “War”, Simon & Schuster, 2024.
5. Герби країн світу, герби країн Африки, Blogger.com
[URL: https://emblemofcountries.blogspot.com/2020/06/blog-post_1.html](https://emblemofcountries.blogspot.com/2020/06/blog-post_1.html)
(Дата звернення: 25.05 2025)
6. HystoryNet
[URL: https://www.historynet.com/](https://www.historynet.com/)
(Дата звернення: 28.05.2025)
7. Крым.Реалии «Спортсмены в форме «Тополя».
[URL: https://ru.krymr.com/a/28282946.html](https://ru.krymr.com/a/28282946.html)
(Дата звернення: 26.05.2025)
8. Bloomberg. Southern African Leaders Back Congo as Rebels Advance
[URL: https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-01-31/rwanda-backed-rebels-pressing-toward-bukavu-in-congo-un-says](https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-01-31/rwanda-backed-rebels-pressing-toward-bukavu-in-congo-un-says)
(Дата звернення: 25.05.2025)

9. Biblioteca Palatina - digital. Große Heidelberger Liederhandschrift (Codex Manesse); Heidelberg, Universitätsbibliothek Heidelberg.
URL: <https://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/cpg848>
(Дата звернення: 24.05.2025)
10. «Google Images».
URL: <https://images.google.com/>
11. М-Тас; М-Тас нашивка Topfhelm (вишивка). URL: <https://m-tac.pl/uk/m-tac-nashyvka-topfhelm-vyshyvka-black/3-108-5367>
(Дата звернення: 24.05.2025)
12. «Мілітарний».
URL: <https://military.com/>
13. Wikimedia Commons.
URL: <https://commons.wikimedia.org/>
14. Сайт Інституту історії України НАН України.
URL: <http://history.org.ua/uk>
(Дати звернення: 25.05.2025, 26.05.2025)
15. АрміяInform
URL: <https://armyinform.com.ua>
16. Антиквар
URL: <https://antikvar.ua/>
(Дата звернення: 28.05.2025)
17. Сайт Вінницького обласного краєзнавчого Музею
URL: <https://vinnytsia-museum.in.ua/>
(Дата звернення: 29.05.2025)
18. «Гонтлента» Facebook
URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61576389132544>
19. «Гонтлента» Instagram
URL: <https://www.instagram.com/gontlenta/>
20. «Гонтлента» Medium
URL: <https://medium.com/@hyenii.royin>

ПЕРЕЛІК СТВОРЕНИХ МАТЕРІАЛІВ

Аналітичні жанри:

1. Трьохлінійка, заплямована червоним
Журналістський жанр: Аналітична стаття

Гвинтівка Мосіна-Нагана (також відома як «мосінка» або «трьохлінійка») — один з найвідоміших та найвпізнаваніших взірців вогнепальної зброї 19–20 століть, який посідає особливе місце серед представників свого класу, не лише як військовий артефакт, але як символ цілої епохи у історії східної Європи.

Гвинтівку було розроблено наприкінці XIX століття, в період, коли Російська імперія прагнула реформувати свою армію, та зробити її придатною до протистояння передовим імперіям тих часів.

Потреба у створенні невимогливої у обслуговуванні, але при цьому достатньо міцної магазинної гвинтівки з ковзним затвором конче стояла перед військовими лідерами імперії. В той час, коли піддані Романових досі не мали сучасних альтернатив і несли службу з модифікованою версією однозарядної «бердянки» (названої на честь американського полковника Гайрема Бердена), усі їхні конкуренти на заході, та навіть деякі «молоді» конкуренти на сході уже мали на озброєнні багатозарядні гвинтівки від десяти до кількох десятків років.

Конструкцію Мосіна-Нагана було створено як компромісне поєднання експериментальної гвинтівки Мосіна, із вдалим механізмом виявленими у гвинтівці системи Нагана (наприклад механізм подачі патронів). Це поєднання і «породило» гвинтівку піхотну з.1891 — першого взятого на озброєння вогнепалу, який стріляв легендарними нині набоями калібру 7,62×54, що їх масово використовують навіть у найзапекліших війнах сьогодення.

Найпоширенішою модифікацією «мосінки» стала уже радянська М91/30 у 1930 році, яка мала довший ствол для кращої точності, та певні конструктивні

спрощення для полегшення у виробництві. Саме ця модель стала найпоширенішим взірцем зброї серед бійців РСЧА у часи Другої Світової.

Тоді «мосінку» хвалили за точність, вогневу міць, довговічність та здатність працювати в суворих умовах «Східного фронту». З часом ця гвинтівка, на ряду з ППШ, стала символом червоної армії, та усіх пов'язаних із нею асоціацій, що існують та проявляються у масовій культурі й на досі.

У якості прикладу, навіть не беручи до уваги очевидні образи з мистецьких творів у країнах колишнього радянського союзу, можна навести фільми та ігри створені в країнах ЄС та у США, такі як: «Ворог Біля Воріт» (та конкретно знакову сцену штурму нацистських позицій радянськими солдатами, у ході якої вони «У бою здобувають собі зброю»), німецький фільм «Сталінград», у якому хоча і сильно перебільшено кількість автоматичної зброї у обидвох сторін, проте місцями гвинтівки Мосіна з'являються у руках малоозброєних радянських військовиків, або гру Call of Duty II, яка містить сцени, якими певно надихалось російське офіцerstvo під час нещодавніх операцій на території Курщини.

Водночас із тим, після розпаду Російської імперії гвинтівку самостійно виробляли або модернізували під власні стандарти такі країни як Естонія, Угорщина, Польща, США, Румунія, Чехословаччина, та Фінляндія.

Фінські оборонні підприємства навіть переробляли трьохлінійку під власний набій (7,62x53), а також створювали численні модифікації, зокрема легендарну М/28, якою користувався легендарний снайпер Сімо Гяюгя «Біла Смерть» під час Зимової війни(1939–1940).

Також перехрещені гвинтівки Мосіна-Нагана мали стати символом піхотних підрозділів ДА УНР у пізній період її функціонування, а відтак мосінка могла стати символом не лише СРСР та прокомуністичних урядів, але і сил що чинили їм спротив, однак внесок Радянського Союзу у Другу Світову після 1941 року остаточно закріпив трьохлінійку за ним.

Після Другої світової, гвинтівка продовжила нести службу як в межах радянського блоку, так і за його межами (переважно у формі модифікацій карабінної версії М44). Наприклад на її основі в КНР була створена гвинтівка Тип

53, майже ідентична до оригіналу комбінація китайських та радянських деталей.

Навіть в 21 столітті ця гвинтівка продовжує отримувати нові модифікації, такі як українська снайперська гвинтівка ВМ МП-УОС, розробленої на базі моделі 1891/30. Серед покращень у гвинтівці слід відзначити використання новітніх матеріалів, встановлення рейки Пікатіні, телескопічних сошок, та сучасної оптики. Нинішня прицільна дальність гвинтівки має складати 1100–1200 метрів, порівняно із 750 метрами оптичної модифікації для М91/30.

Також цивільні та військові модифікації штибу ВМ МП-УОС виробляються та стоять на озброєнні на території колишніх радянських республік та країн що межували з СРСР. Зокрема глибока модернізація мосінки «Тків 85» і досі стоїть на озброєнні у Сил Оборони Фінляндії, а спецслужби Республіки Білорусь використовують модифіковану трьохлінійку 2003 року випуску під назвою ВК-003.

Білоруська гвинтівка на базі “трьохлінійки” ВК-003

Медійний шлях гвинтівки Мосіна-Нагана відстежується від основного елементу озброєння російської імператорської армії у часи Першої Світової, через символ переваги кількості над якістю у індустріальну Другу Світову, і аж до наших часів, у які ця гвинтівка (щонайменш в Україні) стала асоціюватись із м’ясними штурмами «Народних Міліцій» колабораціоністських утворень, та найманців «Вагнера», яким впродовж всієї історії нинішньої війни «то тут, то там» не вистачає сучасних марксменських та піхотних стрілецьких одиниць для озброєння своїх підрозділів, у наслідок чого для всіх окрім відверто проросійських діячів та культуртрегерів Мосін-Наган, на жаль, заплямований брудом як старої, так і нинішньої червоної чуми.

URL: <https://medium.com/@hyenii.royin/трьохлінійка-заплямована-червоним-03180b9e3131>

Дата: 25.05.2025

2. Орешнік: багатоліке «вундерваффе» російського режиму

Журналістський жанр: Аналітична стаття

Перше застосування пресовутої російської балістичної ракети на базі РС-26 “Рубеж” сталося 21 листопада 2024 року з метою демонстративно атакувати українське державне підприємство “Південмаш” у Дніпрі.

На думку редакції NY Times цей ракетний удар мав стати демонстративною відповіддю на дозвіл завдавати удари ракетами АТАСAMS вглиб територій РФ, який адміністрація попереднього президента США Джо Байдена надала Силам Оборони України напередодні атаки.

Військові високопосадовці всередині РФ, та сам Володимир Путін публічно наголосили на тому, що “бойове випробування” буцімто новітнього ракетного комплексу збройних сил окупанта пройшло успішно. (в той час як в українських медіа неодноразово заявлялась низька ефективність того удару, а за інформацією Reuters бойова частина “Орешніка” взагалі не містила повноцінних вибухових елементів) Але в чому ж полягав цей “успіх”?

Чому для цієї задачі обрали саме цю ракету, а не інші — дешевші, масовіші, та звичніші у використанні російським ракетним військам коли мова йде про удари по містах України у запіллі?

Перш за все — відповідь полягає у тому, що ця ракета є представницею родини російських “проміжних ракет” придатних до використання у поєднанні із ядерною боєголовкою. Позаяк ядерний шантаж та ядерний терор не є чимось новим для зовнішньої політики стосовно Російської Федерації.

У своїй книзі 2024 року “War” журналіст-розслідувач та редактор “The Washington Post” (один із тих, хто свого часу приклав зусиль аби не вдалось зам’яти справу Вотергейтського скандалу) Роберт “Боб” Вудворд зокрема висвітлював те, як тогочасна адміністрація президента Байдена взаємодіяла із представниками Росії на дипломатичному поприщі, які вимоги вони ставили, та чим підкріплювали. За свідченнями пана Вудворда генерал Герасимов під час перемовин прямим текстом шантажував американців застосуванням ядерної зброї

проти України, у разі надання їй великих обсягів американського озброєння, або завдання російським військам непоправної військової поразки.

Водночас, там же зазначалось, наче американці вказували російській стороні на можливість надання Україні надвеликої кількості озброєння та повноважень у разі ядерних ударів з боку РФ. З цієї книги не можна зробити висновок щодо того, хто саме блефував та погрожував успішніше, однак якщо їй вірити, то висновок щодо того чому саме росіяни вирішили показово використати саме ракету що може нести ядерний заряд проста — це був політичний випад у слабке місце та, можливо, найбільший страх американського (а можливо і світового) політикуму — ядерної війни.

При чому це мав бути той самий випад, який вже доводив свою ефективність і задовго до того, як росіяни застосували “Орешнік”.

Однак того разу трюк не вдався. “Успішне застосування” не вразило (принаймні публічно) ані американську, ані українську сторону. Колишня заступниця прес-секретаря пентагону Сабріна Сінгх тоді назвала цей удар “спробою залякати” і підкреслила, що подібні дії не вплинуть ані на перебіг бойових дій, ані на допомогу з боку Штатів. Відтоді цю ракету так і не запускали вдруге, хоча деякі інфлюенсери в Україні ще певний час розповідали анекдоти про те що другий “Орешнік” ніби як до України навіть і не долетів, а подеколи навіть і лякають своїх читачів можливими повторними його ударами.

Чи виходить з цього, що Орешнік це інструмент зовнішньої пропаганди і нічого більше? Абсолютно ні: в першу чергу тому, що Орешнік це справжня балістична ракета, яка дійсно здатна і долетіти до цілі, і завдати їй шкоди. Імовірно він навіть зможе знищити кілька будинків у міській забудові якщо дістанеться цілі з повноцінною ударною частиною. А у другу чергу це не лише інструмент зовнішньої пропаганди тому, що після його, імовірно, невдалого використання він став знаряддям пропаганди внутрішньої — спрямованої на росіян, у першу чергу на ура-патріотичний їх прошарок.

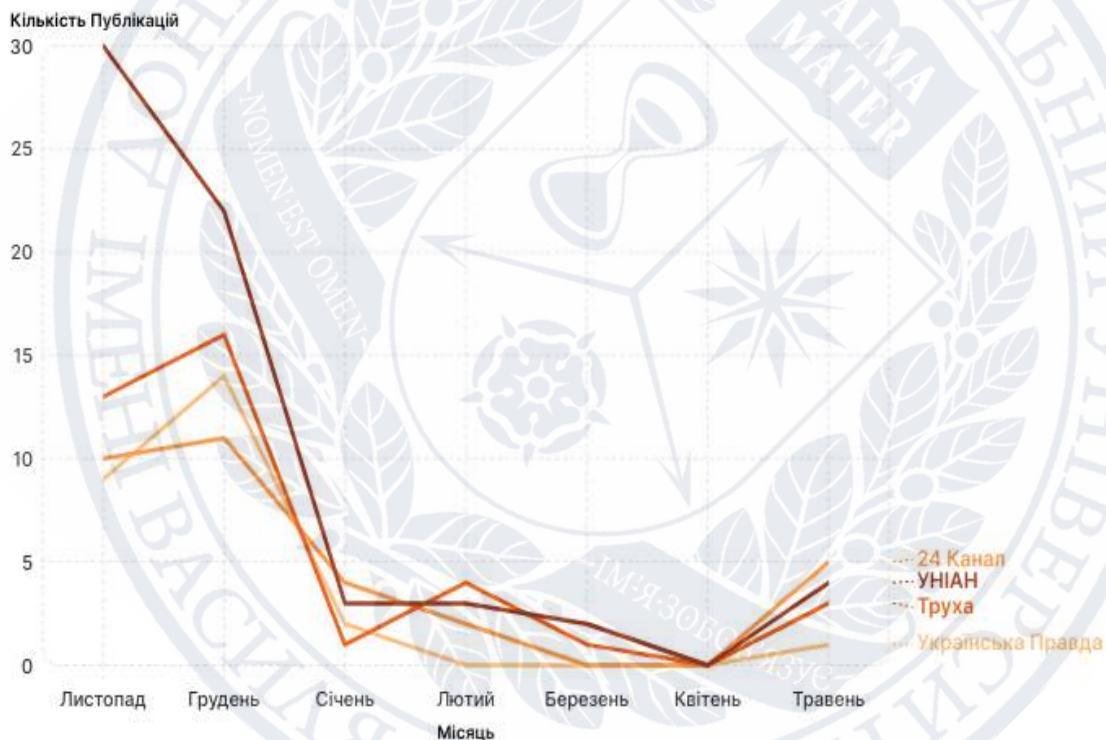
В той час, як серед проукраїнської спільноти Орешнік став черговою причиною глузу над російськими військовими винаходами та ініціативами, у

самій Росії така потужна інформаційна бомба змогла викликати неабиякий ажіотаж. Дійшло до того, що один російський багатодітний батько прийняв рішення назвати на честь ракетного комплексу свою 15-ту дитину. За свідченнями російського інформаційного видання “Реальное Время” цей інцидент навіть викликав реакцію президента РФ.

Аби підтвердити, або спростувати пропагандистську ефективність використання “Орешніка” назовні або всередині РФ можна проаналізувати частоту його згадування у російських, та українських медіа.

Згадки про "Орешнік" в українських ЗМІ за пів року

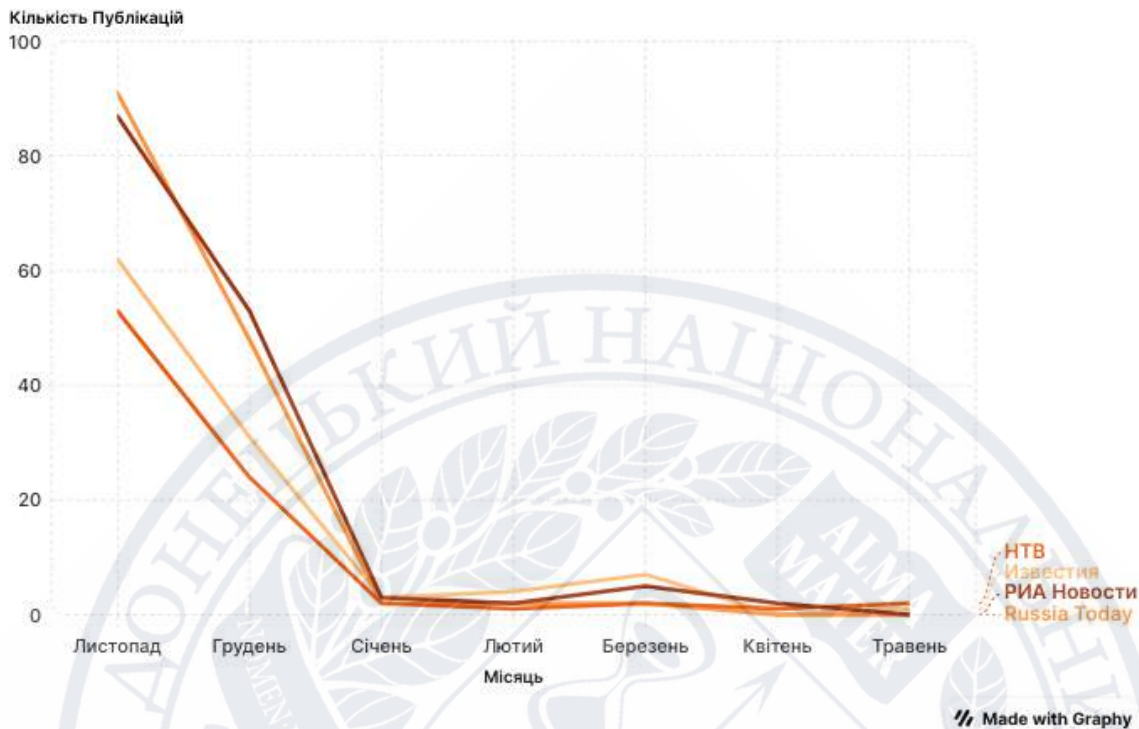
В проміжку між 21.11.24 до 26.05.25

Made with Graphy

Згадки про "Орешнік" в російських ЗМІ за пів року

В проміжку між 21.11.24 та 26.05.25

Як демонструють графіки кількості публікацій, російські та українські мейнстрімні ЗМІ проявляли до “Орешніка” приблизно однакову динаміку інтересу (при тому, що українські медіа усе ж робили про цю ракету суттєво менше публікацій): з 21 листопада до приблизно 20 грудня інтерес журналістів тримався на відносно високому рівні, але згодом загруз, і ближче до березня 2025 року зовсім зник, або став предметом згадувань в одному-двох постах на місяць.

При цьому всьому, кількість публікацій про “Орешнік” в обидвох категоріях ЗМІ починає несуттєве зростання саме у травні 2025 року. І так само у обидвох розглянутих ситуаціях це пов’язано із розташуванням комплексу для цієї ракети на території Республіки Білорусь. Відмінність тут простежується лише в настроях які просувають ці публікації — так само як і завжди, російські ЗМІ (цього разу посилаючись на Лукашенка) наполягають на тому, що це все серйозно і передача ракети Білорусі це “не просто гра”, а серйозний і символічний крок. В той же час українські медіа наголошують на тому, що хоча пускові комплекси для

“Орешніка”, і комплекси для запуску інших потенційно ядерних боеголовок дійсно присутні на території Республіки Білорусь — у країні відсутні ядерні заряди, необхідні для їх ефективного використання.

Інакше кажучи, кожна сторона намагається вкласти у приблизно одні і ті самі події різні значення: РФ прагне знову створити загрозливу атмосферу у регіоні, в той час як українські інформаційні ресурси і Україна загалом прагне вказати на те, що вони не бачать у цій ситуації суттєвої проблеми. Заразом із цим насправді ні та ні та сторона уже не відчуває по відношенню до цього комплексу тієї зацікавленості яка була пів року тому, однак продовжує подеколи інерційно реагувати. Інформаційна конфронтація як вона є...

У заголовку до цього матеріалу я назвав цю сумнозвісну російську балістику “багатоликим вундерваффе”, і от у чому причина такого підбору слів — насправді Орешнік і виконання ним пропагандистської функції триває уже далеко не перший рік. Ба більше — не перше десятиліття.

Розкрити це виходячи з наступної інформації: пуски “Орешніка” здійснюються з ракетного комплексу РС-26 “Рубеж”, тобто він є модифікованою його версією. В свою чергу РС-26 є укороченою модифікацією іще більш раннього РС-24. А РС-24 насправді є модифікацією (хто б міг подумати) стратегічного ракетного комплексу “Тополь-М”.

Ті із читачів, кому більш-менш знайома інформаційна політика РФ щодо висвітлення характеру їхніх збройних сил, або кому за певних нещасливих обставин довелося регулярно споживати російський культурний продукт чудово знають, що значить це слово. Про “Тополь-М” і його вирішальний характер у потенційному конфлікті із “країнами Заходу” перебуваючи в російському інформаційному просторі можна було почути звідки завгодно: з вуст будь-якого російського телепропагандиста, із ефіру православного радіо, зі скетчу в ефірі “Comedy Club” на телеканалі “ТНТ”, тощо.

Більше того: коли РФ зіштовхнулась із санкціями, пов’язаними із вторгненням в Україну у 2014 році, “Тополь-М” став символом начебто безстрашності Росії та її громадян перед санкційними обмеженнями. На ряду із

їхнім же “Іскандером” він став зображатись на одязі із дурнуватими глузливими висловлюваннями.

Минає десять років, і світ знову чує все ті ж погрози черговою модифікацією російського балістичного комплексу родом із далеких 90-х, який знову і знову підіймається десь з глибин російського інфопростору з простою метою — підняти бойовий дух своїх співгромадян “потраплянням до раю”, і пригрозити клятим вражинам тим, що їм судилося “просто здохнути”. Цього разу ця псиопна казка про російське вундерваффе прийшла під новою обкладинкою. Можливо, це станеться знову.

[URL:https://medium.com/@hyenii.royin/орешник-багатолике-вундерваффе-російського-режиму-4e3117b59f36](https://medium.com/@hyenii.royin/орешник-багатолике-вундерваффе-російського-режиму-4e3117b59f36)

Дата: 27.05.2025

3. «На славу Батьківщини, із Прабатьківщиною у мріях!»

Журналістський жанр: Оглядовий матеріал

"На славу Батьківщини, із Прабатьківщиною у мріях!"

На цих світлинах зображено середні угорські танки 40М "Туран" на базі чехословацького танка Škoda-II-c, з 40мм гарматою 41.М 40/51.

Цікаво, що угорська армія мала на своєму озброєнні близько чотирьох сотень таких танків, що робило її відносно помітною бронетанковою силою серед союзників Німеччини у регіоні. (До прикладу у всього румунського війська було близько 400 танків взагалі).

Досить символічною є назва, якою назвали 40М: "Туран".

Незалежно від танка, Туран це найменування регіону в Азії. Саме звідти за переконаннями угорських націоналістів походили їхні предки, які прийшли в Європу буцімто у якості частини легендарної і войовничої кочової держави гунів.

Таким чином угорці прагнули зробити акцент на своїй тривалій, безперервній і стародавній історії, "викарбуваній" у назві цієї бойової машини.

URL: <https://www.facebook.com/share/p/16cUmtzYuu/>

Дата: 28.05.2024

4. «Свята» артилерія Його Величності

Журналістський жанр: Оглядовий матеріал

"Свята" артилерія Його Величності

На фото нижче зображено "церковні" самохідні артилерійські системи британської армії часів другої світової війни: 25-фунтовий Mk 1 "Bishop"(Єпископ), 105мм М7 "Priest"(Священник), та 25-фунтовий SPA "Sexton" (Паламар).

Всі ці САУ були розроблені і поставлені на озброєння, оригінально, аби здійснювати артилерійську підтримку британських військ в умовах маневрених боєзіткнень із військами країн Осі на території Північної Африки, і зробили суттєвий внесок до історії перемоги Сполученого Королівства у регіоні. Згодом ці САУ долучились і до битв на території континентальної Європи.

Цікавим фактом є причини виникнення подібних назв у цих артилерійських машин, які здебільшого криються у асоціаціях, викликаних їх виглядом:

- "Bishop" був названий так через те, що його непропорційно велика "башта" нагадувала єпископську митру;

- "Priest" був названий так через те, що виступ під кулеметний станок на правій стороні машини нагадував британським бійцям церковний амвон;

- а от назва "Sexton" тут є виключенням з правила, спрямоване на дотримання цього правила: британці не хотіли зраджувати своїй традиції називати одиниці своєї самохідної артилерії на честь церковних посад.

URL: <https://www.facebook.com/share/p/1JMD3pc1MT/>

Дата: 29.05.2024

Інформаційні жанри:

1. Річниця Цушімської битви

Журналістський жанр: Замітка

Річниця Цушімської битви

Цього дня, 27 травня, у 1905 році розпочалась битва, яка закінчилась імовірно найбільшою поразкою російського флоту за його кількасотрічну історію.

Саме у цей день друга Тихоокеанська флотилія адмірала Зіновія Рожественського змогла дістатися Цушімської протоки та дати японському флоту реванш за поразку під Порт-Артуром.

Проте Цушімська битва, яка протривала близько 30 годин, закінчилась для них іще дошкульніше, аніж перший провал Тихоокеанського флоту.

За результатами битви росіяни втратили всі одинадцять лінкорів, п'ять із дев'яти крейсерів, та шість із дев'яти міноносців знищеними або захопленими японцями. В свою чергу самі японці втратили лише три торпедні катери.

Ця битва вважається одним із найпотужніших каталізаторів підписання Російською Імперією мирної угоди (за дев'ять днів у було скликано нараду, задля визначення позиції Імперії стосовно перемовин), а також революційних процесів всередині Російської Імперії.

URL: <https://www.facebook.com/share/p/1AfTXYGmLQ/>

Дата: 27.05.2025

2. Анонс інтерв'ю із Савчуком Юрієм Костянтиновичем

Журналістський жанр: Інтерв'ю

Невдовзі на сторінках медіаресурсу Гонтлента буде опубліковано інтерв'ю із Савчуком Юрієм Костянтиновичем:

- Директором національного музею історії України у Другій світовій війні;
- кандидатом історичних наук;
- фахівцем з питань геральдики та вексилології;
- колишнім завідувачем сектора Управління державних нагород та геральдики Адміністрації Президента України;
- співавтором проєкту Великого Державного Герба України.

📢 Розмова йтиме про геральдичні символи України та українських мілітарних рухів, а також про значення символів(зокрема збройних) у історії та сучасності нашої країни.

Стежте за оновленнями! 📄

URL: <https://www.instagram.com/p/DKNyTN8q9ni/>

Дата: 29.05.2025

3. Базиліка: гармата, яка поховала Ромейське Царство

Журналістський жанр: Замітка

Базиліка: гармата, яка поховала Ромейське Царство

Цього дня, 29 травня 1453 року концентрований вогонь османської надважкої бронзової бомбарди "Базиліка" (а також кількох артилерійських батарей з гармат меншого калібру), авторства угорського інженера відомого під іменем Орбан пробив одну з стін Константинополя - столиці Візантійської імперії.

Османські війська тримали облогу міста уже понад півтора місяця і регулярно намагались проводити штурми та створювати підкопи аби захопити неприступний "Другий Рим", однак не були спроможні узяти його стіни штурмом попри більше ніж десятикратну перевагу у кількості живої сили, кораблів, а також одиниць артилерії.

Падіння однієї з стін через вогонь "Базиліки" припинив серію невдалих штурмів османської сторони: того ж дня армії Мехмеда II увірвались на вулиці міста, здолали останнього імператора Візантії, та до кінця доби повністю підкорили собі столицю царства Ромеїв.

Сама гармата була найбільшою у світі станом на 15 століття. Відповідно до описів вона важила кількадесят тонн, була понад вісім метрів у довжину, стріляла півтонними ядрами, та могла вести вогонь на відстань у понад півтора кілометра. Для її транспортування використовувалось близько 60 волів, та кілька сотень людей в обслузі.

Османська гармата могла стріляти раз на годину, проте не більше семи разів на добу. Під час облоги Константинополя ця бомбарда кілька разів була помітно пошкоджена внаслідок потужності своєї віддачі, та принаймні один раз розвалювалась на частини.

За одинадцять років після падіння Константинополя, у 1464 році, "Базиліку" (дещо скромнішу за розмірами та вагою) було відтворено. Ця гармата успішно використовувалась османськими військами проти британської флотилії в ході "Дарданелльської операції" 1807 року.

У 1882 році артилерія стала одним із офіційних символів Османської Імперії. Тоді на затвердженому гербі держави з'явилося зображення гармати: військового інструменту, завдяки якому відбулось завоювання Нового Риму, та чимало перемог "Блискучої Порти" впродовж історії.

URL: <https://www.facebook.com/share/p/185E5BiGUb/>

Дата: (29.05.2025)

Художньо-публіцистичні жанри:

4. Войовнича геральдика Субсахарської Африки

Журналістський жанр: Есе

“Ми не можемо повернути борг, тому що ми не маємо для цього засобів. Ми не можемо повернути борг, оскільки ми не несемо відповідальності за нього. Ми не можемо повернути цей борг, однак інші завинили нам те, що ніколи не зможе принести найбільше багатство — борг кровний!”

- Томас Санкара, колишній прем'єр-міністр Буркіна-Фасо, 1987

Світська геральдика незалежних держав Африки формувалася впродовж останніх двох століть на ґрунті постійної боротьби за право на існування та самостійне врядування народів і державницьких проєктів. Саме ця боротьба багато у чому і визначила те, які символи набули для мешканців новоутворених держав (чи то пак для тих, хто став цими мешканцями правити), а отже одиниці зброї представлені на Африканських державних символах є невід'ємним атрибутом їхньої самобутності, і виразником того тернистого шляху що було подолано задля становлення цих країн у тому вигляді, у якому ми їх знаємо зараз.

Найпоширенішою зброєю на елементах державної символіки стали списи, мечі, луки та щити, однак час від часу на них зустрічається і відносно сучасна вогнепальна зброя. Також варто зауважити, що хоча у межах цієї статті буде

розглянуто лише країни на символах яких пам'ять боротьби та прагнення до неї виражається через зображення зброї, подеколи ті самі настрої могли виражатись через інші символічні елементи, такі як поєднання кольорів.

Герб держави Малі являє собою зображення великої та стародавньої мечеті Дженне, під якою сходить сонце, над якою ширяє гриф, але разом із тим сама композиція оточена з обох боків натягнутими луками зі стрілами. Цей герб позначає, що хоча Малі і не прагне до війни, їх держава готова до ведення бойових дій, і чітко налаштована на те щоб захищати власний культурний та релігійний спадок від будь-яких випадів з боку сил, ворожих її суверенітету та свободі.

Герб Буркіна-Фасо зображає двох білих жеребців, які підтримують щит, усередині якого зображено національний стяг цієї держави. Під цим щитом лежить книга, а за щитом зображено два перехрещених списа. Списи у цій композиції закономірно позначають те, що ця держава шанує мілітарні та мисливські традиції свого минулого, однак разом із тим вона захищатиме ті речі, що записані у її гаслі “Єдність-Прогрес-Справедливість”.

Варто зауважити, що дизайн герба було узято з попереднього утворення на цій території — держави Верхня Вольта, також уваги вартує те, як виглядав герб за часів комуністичного врядування. На ньому ми можемо побачити зубчасте колесо, усередині якого знаходиться перехрещена даба (традиційна сапка) та АК-47, під якими лежить відкрита книга. Із порівняння цих гербів стає зрозумілим — нинішній державний герб є не просто переосмисленням гербу Верхньої Вольти, але поєднанням його із гербом комуністичного періоду.

На гербі Гани зброя не грає таку ключову роль, яку вона виконує на усіх попередніх прикладах. І все ж, вона там є. Сам герб зображає двох орлів, які тримають геральдичний щит, над яким височить окантована зірка. В середині щита зображено: дерево та ферму знизу, і берегову фортецю із перехрещеними мачете вождя та посохом ок'еаме (традиційний мовознавець-посланець від вождя до його підданих) над ними. Відтак у цій композиції зброя символізує владу, зв'язок із народом, а також захист добробуту місцевого населення з боку

правителя.

Республіка Того має досить незвичайний для регіону вигляд герба. Нічого не виходить за межі геральдичного овалного щита та не підтримує його, також всі символічні елементи розташовані всередині нього. У центрі щита міститься зірка, на якій нанесені дві літери, що позначають державу “RT”, в той час як із неї самої стирчить два державних прапора на флагштоках. Нижче від цієї зірки зображено двох левів, які стоять на задніх лапах, а у передніх вони тримають луки і стріли. Цей герб не лише вказує на мужність і хоробрість народу республіки, але і вказує на те, що захист її самої та її людей лежить у руках громадян та у їх традиціях.

На гербі Республіки Нігер зображено щит, за яким знаходяться списи. На цих списках навішані прапори республіки. У щиті зображено голову бика зебу, над яким розташоване сонце, зліва від якого знаходяться перехрещені колоски проса, а праворуч — спис, перехрещений із двома мечами туарегів такуба. Це поєднання символів типові для епохи, і позначають готовність збирати врожай (блага) та захищати його.

Герб Камеруну на символічному рівні поступається усім вищенаведеним і у традиційності, і у войовничості. Цей герб — щит вкритий національними кольорами, на якому зображено ваги правосуддя, державні кордони країни, а за ними знаходяться лікторські фасції. Усі ці символи позначають силу держави спрямовані всередину себе а не назовні, чим підкреслюють як основну цінність справедливість в межах республіки.

Герб Сомалі, попри недобру репутацію країни, не містить надзвичайно агресивних символів. Символом держави тут є щит у кольорах прапора, який несуть два леопарди, що стоять на схрещених списках.

Як би дивно це не було, за формою герб Джибуті досить схожий на герб України. Попри це, він виглядає набагато агресивніше, оскільки тризуб на ньому утворений внаслідок поєднання рук, які тримають два мачете, списа що знаходиться посередині між ними, та щита між ними усіма, над якими височить яскрава червона зірка. Окрім очевидного посилення, який несе цей герб, він також

символізує єдність народів афарі та ісса у межах республіки.

Державною емблемою Республіки Конго є голова леопарда, бивень слона та традиційний спис, які знаходяться над каменем із написом національного дивізу. На цій емблемі спис позначає обороноздатність Конго.

На гербі Уганди зображено щит у якому сонце височить над традиційним барабаном. Сам щит оточений журавлем та антилопою коб, які стоять на насипі родючої землі, в той час як за щитом знаходяться перехрещені списи. Збройна атрибутика цього щита позначає готовність народу Уганди до самооборони і єдності у потрібний час.

Республіка Кенія — приклад держави, у якої мілітарні символи знаходяться не лише на гербі чи емблемі, але вони винесені навіть на прапор. Ці символи — масайський щит, за яким знаходяться перехрещені списи. Що показово, на гербі країни щит і списи тримають леви, а всередині самого щита знаходиться півень (символ Кенійського Африканського Національного Союзу) який тримає сокиру, як би символізуючи, що робітники республіки знаходяться під надійним захистом “списоносців”.

Герб країни містить звичні для континенту символи — щит із лівовою головою, та три списа які знаходяться за ним. Проте у випадку з Бурунді ці списи символізують не лише обороноздатність країни, але і три народи що мешкають на її землі: хуту, тутсі та пігмеїв, і їхню єдність, гарантовану цією країною.

На гербі країни зображені дві людини, що тримають слонячі ікла та традиційний щит, у якому зображено знаряддя праці, спис, та смолоскип ухру. Усі символи на гербі насправді символізують одне — боротьбу за свободу. Знаряддя праці — трудову боротьбу, спис — боротьбу зі зброєю в руках, та смолоскип — боротьбу на духовно-просвітницькому ґрунті, що підкреслює свободолюбну природу мешканців Танзанії.

Республіка Ангола має досить суттєві відмінності у тому, як виглядає їхній герб та як виглядає прапор. В той час як герб сконцентрований на творінні благ та трудовому і аграрному багатстві республіки, її прапор залишає враження агресії і

брутальності. І попри таку відмінність у настроях і посланнях між прапором і гербом, у них є дещо спільне — золота зірка, та золотий мачете, які продубльовані на обидвох символах держави. Ці елементи на обидвох символах держави чітко дають зрозуміти головні цінності держави: прогрес, солідарність, та готовність до кровопролиття (особливо кровопролиття ворогів Анголи).

Герб Мозамбіку — іще більше творіння соціалістичного мистецтва порівняно із гербом Анголи. На ньому зображено, як на тлі зубчастого коліщатка над землею твердю, на якій лежить відкрита книга, звеличується червоне сонце, і перед цією картиною хрест-нахрест зображені автомат Калашникова, та мотика. По боках герба знаходяться стебли кукурудзи та тростника, а над усім цим сяє червона зоря. Сам герб символізує єднання країни та світу у трудовій солідарності, а також пильність і обороноздатність громадян Мозамбіку (якщо не АК, то що ще це могло позначити?).

Герб Зімбабве є символом боротьби з колоніалізмом та нерівністю у межах країни. На ньому зображено, як дві антилопи куду тримають щит, на якому інкрустовано Зімбабвійського птаха, а за цим щитом знаходиться чергове АК-47 та мотика, відтворюючи символи усіх попередніх держав із подібним значенням (із незначним нюансом, який полягає у тому, що ці символи також позначають перемогу революції, та перехід до мирної праці). Над усім цим, як і прийнято, розташована червона зірка свободи і рівності.

Завершувальне слово

В той же час чимало країн Африки хоча і не використовують зброю у своїх символах напряду, все ж таки використовують такі наближені до мілітарних символи як: торговельні/колонізаторські кораблі (наприклад Бенін, Габон, Сейшельські острови), турнірні шоломи (наприклад Гамбія, Малаві, Сейшельські острови), ну і звичайно ж, майже усі країни Африки наносять на свої печатки та герби символ щита.

На континенті розвитку та змагань ні на хвилину не вщухають війни, громадянські сутички, та боротьба проти злочинних угруповань, так само як вони

не вщухали і у минулому столітті. Сповнені різних ідей, різних естетичних вподобань що передавались від покоління до покоління, у решті решт значна частина незалежних державних утворень на африканській землі прийшла до висновку, що боротьба їм не менш близька та необхідна аніж гордість праці. Закономірно, що такий погляд на світ не міг не породити певні геральдичні закономірності цього регіону, які ми нині і маємо честь споглядати.

URL:<https://medium.com/@hyenii.royin/войовнича-геральдика-африканського-континенту-d56c688afb80>

Дата: 26.05.2025

2. Горщик-завойовник

Журналістський жанр: Есе

Серед усіх елементів військового спорядження Середньовіччя, жоден не набув такої символічного значення, яке має лицарський шолом. Він був не лише захистом у битві, але і уособленням честі, статусу та моторошним свідченням матеріальної та духовної переваги феодала над пересічним бійцем всякої армії “темних часів”.

Представлений шолом — взірєць стилізованого “топфгельма”, що був поширений у XIII–XIV століттях у Західній Європі. Його впізнаваний циліндричний контур, вузькі оглядові щілини та повне покриття обличчя носія асоціативно закріпилось в масовій уяві за образом найкращих бійців своєї епохи — воїнів віри, плігрімів-хрестоносців. Попри це топфгельми зустрічались далеко не лише у тих хто вирушив повертати “Гроб Господній” під владу церкви, але і іншими заможними феодалами своєї епохи.

Незалежно від того, де йому доводилось опинитись: у Французьких герцогствах, у хрестових походах на “Святу землю”, чи в прифронтових містах Пруссії, лицар у характерному шоломі що повністю прикривав його лице не лише викликав страх у своїх ворогів та захоплення своїх слуг, але і чітко демонстрував свою неприховану готовність до кривавої борні.

Аж надто театрального символізму такий шолом (насправді будь-який елемент турнірного обладнання) набував під час турнірних змагань між шляхетними воїнами Західної та Центральної Європи.

Як правило подібний шолом вдягався на підшоломник, або кольчугу. У наші часи, як не дивно, топфгельм також знаходить собі використання у якості предмета косплею, або захисного елемента в рамках НЕМА — історичному фехтуванні. Час від часу у межах цієї дисципліни навіть проходять командні змагання (наприклад чемпіонат Battle of Nations) на яких топфгельм є досить таки частим гостем.

Один з прикладів таких турнірів. Деякі з учасників одягнені у топфгельм

Якщо ж мова заходить щодо геральдики, то тут слід наголосити на тому, що значна частина гербів які містили на собі шолом або мали зображення не топфгельма, а радше чогось подібного до армету (хоча нерідко це було зображення зовсім нереалістичних шоломоподібних конструкцій, імовірно за все призначених для чого завгодно, що не стосується захисту у бою). Однак поодинокі герби із зображенням топфгельма не лише існували, але і дожили до наших днів. Прикладом того є герб австрійського муніципалітету Гільгенберг ам Вайльгарт, або герб громади Гальбс у Німеччині.

Окрім того топфгельм та різноманітні його варіації надзвичайно щільно стали асоціюватись із хрестоносцями, та безпосередньо із лицарями Тевтонського Ордену (хоча на значній частині старих полотнищ, що зображали бойові зіткнення такі шоломи представлені не були і самі тевтонці на них зображені у зовсім інших типах шоломів). Значною мірою на це повпливали візуальні рішення діячів сучасних культурних галузей.

Також топфгельм час від часу зустрічався і у творах, зовсім із періодом Хрестових Походів не пов'язаних. До прикладу саме його носив чорний лицар та деякі інші персонажі у фільмі “Монті Пайтон та Священний Граль”.

Саме топфгельми носять також майже всі Бретонські (фентезійне поєднання середньовічної Франції, та Артуріади) лицарі як у настольній грі Warhammer Fantasy Battle/Warhammer The Old World, так і у її відеоігровій адаптації “Total

War: Warhammer”. Також у них б’ються паладини та мертві лицарі у стратегії Heroes of Might and Magic III.

Тож хоча цей шолом, як і всі середньовічні шоломи загалом, уже досить давно віджив своє і не виконує своєї прямої функції на полях боїв — він продовжує своє існування у якості символу лицарської доблесті та звитяги. Символу, який пронизує сучасні медіа (а через них і свідомості людей) своєю впізнаваною відроподібною формою, а заразом і образами боротьби, відданості, та переможності.

URL: <https://medium.com/@hyenii.royin/горщик-завойовник-ae82beca90ac>

Дата: 26.05.2025

3. Мілітарні символи УПА: спадковість і інновації

Журналістський жанр: Есе

Який образ спадає на думку українцю, коли він чує про УПА? Імовірно перше, що виникає в уяві — це прапор революційної ОУН. Дійсно, яскравий і агресивний червоно-чорний стяг привертає до себе увагу і надихає до боротьби та звитяги, тому він заслужено безпосередньо асоціюється у українців та їх сусідів із тими, хто під ним воював. Ідентичну кольорову гаму, до слова, використовували у якості кольорів стяга у Внутрішній Македонській Революційній Організації, Народному Русі за Визволення Анголи, (а слідом і на прапорі самої Анголи), Сандиністського фронту національного визволення (FSLN), а також на прапорі ударних полків “Корніловців” часів першої світової та громадянської війни в Росії.

Однак певні відмінності від революційного прапора ОУН все ж таки були — на прапорах ВМРО як правило зображався золотий лев, і/або гасло організації “Свобода або смерть!”, Народний Рух за Визволення Анголи наносив в центр червоно-чорного полотна золоту зірку, Сандиністський фронт національного визволення на своєму прапорі писав власну абривіатуру — “FSLN”, ну а

“Корніловці” неодмінно наносили на свої двоколори зловісну адамову голову.

Тож якби через якусь просторово-часову аномалію вам довелося б зустріти представників цих рухів поблизу одне-одного, аби відрізнити їх імовірно вистачило б і побіжного погляду на їхні стяги.

Другою річчю яка викликає міцні асоціації з УПА, та загалом українським націоналістичним рухом — це, звичайно ж, їх головні убори. В першу чергу мова іде про мазепинки. Мазепинки — це різновид кепі, названий на честь видатного українського гетьмана Івана Мазепи. Їх виразною відмінністю споміж інших кепі був трикутний розріз від верху убору майже до козирка. Він використовувався добровольчим українським легіоном УСС у складі австро-угорського війська під час боїв проти російської імператорської армії у першій світовій війні.

Згодом цей убір перейшов до УГА (Армії ЗУНР). Після поразки визвольних змагань у “міжвоєнний період” він став використовуватись українськими патріотами на заході України в пам’ять про борців за її незалежність. Коли почались буремні 1930-ті та 40-ві мазепинка то тут-то там з’являлася в якості засобів ідентифікації українських бойовиків та активістів. Звичайно ж надзвичайно популярною вона була і в УПА. Ба більше: її зображали на агітаційних плакатах та святкових листівках підпільного вояцтва.

Важливим уточненням у цій історії про спадковість символів та історичної боротьби є те, що і на сучасних кепках ЗСУ відтворено фасон, подібний до мазепинок. Як би у спадок передаючи боротьбу понад сторічної давнини.

Але все ж існувала і похідна від неї інноваційна, унікальна саме для УПА символічна шапка — кашкет, в народі прозваний бандерівкою. Цей кашкет поєднував у собі тканинну основу від головного вбрання часів перших визвольних змагань, проте на нього наносився виріз, ідентичний вирізу на мазепинці. Саме у цьому уборі зображено головного командира УПА Романа Шухевича на найвідомішому його портреті, що його як правило використовують при створенні контенту, присвяченому “Тарасу Чупринці”.

Як правило упівці не мали стандартного, затвердженого одягу, а відтак служили або в цивільному, або в перешитих елементах одягу когось із своїх

супротивників. Попри це, в українському суспільстві подеколи зустрічається думка, неначе така стандартизація була, а подеколи навіть кажуть неначе в упівців було прийнято носити під френчами та піджаками вишиванку(попри те, що на більшості світлин та замальовок зроблених свого часу з бійцями УПА вони як правило носять звичайні сорочки, все ж таки старі знімки з партизанами у вишиванках також зустрічаються).

Подібне уявлення, імовірно, пов'язано із тим як вдягаються на сучасні пов'язані із ними свята ветерани УПА. Зазвичай вони вдягнуті у подібну кроєм та кольором начищену уніформу, на голові носять бандерівки, окантовані по краях, майже всі із медалями та стрічками.

Звичайно ж без жодної краплі зневаги до цих неймовірно героїчних людей усе таки слід зазначити, що цей однострій є святковим та осучасненим. В умовах тернистої та надважкої боротьби що тягнулась роками у тилах ворожих автократій таким чином вдягнути сотні і тисячі бійців було просто неможливо. І попри це, поодинокі взірці уніформи, схожі на ці більш сучасні реконструкції таки з'являлись в лавах УПА. Бувало, що уніфікованим чином вдавалось обмундирувати цілі чоти.

Так само періодично зустрічались і бойові загони повстанців, майже повністю одягнених в цивільне.

Що ж стосується саме озброєння — тут все просто. Партизани воювали тим, що їм щастило в той чи інший спосіб знайти, здобути, або узяти (якщо мова іде про індивідуальну або мисливську зброю). Відповідно те як і чим вони воювали зазвичай зводилось до іншого питання — коли і проти кого їм воювати доводиться. Особливо гостро у цій темі стоїть питання амуніції.

Позаяк підприємств з випуску тисяч і тисяч украї необхідних набоїв у упівців не було, в певний момент умовно німецьку або угорську зброю ставало неможливо використовувати просто через властивість набоїв до цієї зброї нещадно закінчуватись за умови відсутності джерел їх поповнення. Саме тому зброя на світлинах з воїнами УПА напряду залежить від їхнього супротивника, а відтак від періоду, у яку цю світлину було зроблено.

І попри це все, головне що передали у спадок нинішнім поколінням УПА — це не мазепинки, і навіть (як би грубо не звучало) не прапор запеклої боротьби проти в усьому сильнішого ворога. Головне що вони передали у сьогодення — це дух стійкості, витривалості, а також відлтий в роках нової війни приклад того, що навіть за найнеприйнятніших умов українці не покладатимуть руки та докладатимуть усіх можливих зусиль до здобуття перемоги!

URL: <https://medium.com/@hyenii.royin/мілітарні-символи-упа-спадковість-і-інновації-ae0a5cd137ad>

Дата: 28.05.2025

4. Гладіус, лікторська фасція, стилет, гвинтівка Жирандоні, SPAS – дух італійської зброї, що пронизує століття

Журналістський жанр: Есе

Теплий і сонячний клімат. Родюча земля. Калейдоскоп різноманітних ландшафтів, розкинутий на розкішному зеленому півострові. Італія — це земля, яка майже завжди приваблювала людей своїми приємними для існування та матеріального процвітання природними та географічними умовами. Проте привабливість ця влаштовувала далеко не всіх. Особливо неприємною вона була для тих, хто вимушений був тіснитись, або постійно боронити себе від нападів представників інших племен і народів, зацікавлених у тому аби у цьому “раю” оселитись.

І звичайно ж, за таких обставин у населення півострова виникала потреба мати для подібної оборони спеціальні засоби. І хоча земля центральної Італії, до прикладу, не вважалась багатою на доступні для тогочасних людей метали (мова іде про людей ранньої римської епохи), тамтешні ремісники все одно примудрялись виготовлювати зброю та захисні елементи для ведення бойових дій.

Станом на ведення Пунічних воєн у 3 ст. до нашої ери Римська республіка

уже мала не лише добре озброєну армію, але особливий і добре впізнаваний тип зброї: меч позичений та переосмислений від клинків головних конкурентів Риму тієї доби — Карфагенської держави. І ім'я цього меча було гладіус.

Гладіус — це меч із великою кількістю варіантів і різновидів, призначених під різні задачі. Однак попри це всі його різновиди можна підбити під спільні характеристики. Гладіус був мечем виготовленим із заліза, приблизно від 50 до 85 сантиметрів завдовжки. Головна функція гладіуса — завдання супротивнику колотих ран на ближній дистанції. Вага такого меча варіювалась від 700 грамів до кілограма. Сам цей клинок став одним із головних символів римських легіонерів у масовій культурі, а відтак і одним із символів могутності Риму. Разом із тим спеціалісти які займалися виготовленням гладіусів мали назву гладіарії, вони були безпосередньою частиною “воєнної машини” Риму, але при цьому мали право не йти у бій у перших рядах та не ризикувати своїм життям через власну стратегічну цінність. Подеколи виготовленням гладіусів займались і на звичайних виробництвах.

Як правило в усіх популярних творах присвячених Римській республіці або імперії ви будете споглядати майже усіх військових озброєними саме гладіусами, хоча звичайно ж у римському війську існували і інші мечі та одиниці холодної зброї.

Однак окрім питання захисту родючих земель Італії (і не тільки) та завоювання інших територій у її славу, у Римі мали і ще кілька ключових напрямків використання зброї — символічний та карний. І обидва із них у Римській державі ще від дореспубліканських часів виконував ліктор. В сутності своїй ліктор був тілоохоронцем магістрата, покликаний захищати його від ворожого нападу або змови, а також карати, побивати і страчувати того, хто дозволив собі непослух або у інший спосіб накликав на себе магістратську немилість.

Окрім того що ліктор дійсно карав, страчував, розштовхував та лякав людей за наказом магістрата, однією із його функцій було носіння символів влади свого господаря, втілених у його головному його інструменті та символі — лікторській

фасції.

Сама фасція мала позначати імперіум, яким був наділений його володар-магістрат. Мала позначати владу і права магістрата розпоряджатися життями нижчих від нього в суспільній ієрархії людей. Важливим і обов'язковим елементом фасції, безумовно, виступала сокира вкладена до палиць(також призначених для здійснення покарань). Сокира у цій зв'язці позначала право лікторського господаря розпоряджатись не просто тілами, але життями людей навколо. І дійсно — за певних обставин або за межами міст ліктор мав право без жодних для себе наслідків розправлятися із недоброзичливцями.

У сучасній культурі фасція ліктора і досі використовується як символ державної сили і правопорядку у багатьох країнах світу. Також саме від цього атрибуту походить назва такого політичного напрямку, як фашизм. Це настільки звичний та потужний символ влади (щонайменш у країнах Європи), що він є частиною державного герба, наприклад, Франції.

Однак час ішов, римські імперії занепадали одна за одною, а військова справа якою вона була за часів домінування Риму все більше ставала просто черговою главою в історії європейської давнини. Уже давно не носили ані лікторських фасцій, ані стародавніх мечів, створених аби заколювати супротивника, проте кровопролиття на Італійському півострові не вщухало. Емоційний та розпалений італійський народ не бажав простого життя в спокої, і тоді коли італійці не вели боїв проти своїх безпосередніх ворогів — вони не втрачали нагоди влаштувати криваві двобої між собою.

Зображення дуелі доби ренесансу, з використанням шпаг, та стилетів

Активний розвиток дуельної культури в країні у решті решт дав свої плоди, породивши прямого спадкоємця “бронебійної” мізерикордії — стилет. Невеличкий, проте легкий і зручний у якості додаткової зброї при фехтуванні клинок дуже швидко став класичним елементом дуелянтських сутичок на італійських вулицях.

Стилет настільки часто використовувався місцевими мешканцями для

здійснення розправ, що його навіть намагались заборонити як зброю безчесних убивць, проте у решті решт ніяка заборона не вивела загострений клинок із ужитку для здійснення замахів, або досягнення сатисфакцій. Так він і проіснував, час від часу видозмінюючись, але залишаючись грізним і смертоносним знаряддям для убивства приблизно до XIX століття.

Стиллет увійшов в масову культуру як Італії так і інших країн Західної та центральної Європи як зброя відчайдухів або негідників. В українській же культурі стилет представлений у першу чергу, певно, завдяки твору Євгена Маланюка “Стиллет чи стилос”, де перший представлений у якості символу війни і боротьби, тоді як останній — це символ творчості. (Попри видиму протилежність між цими двома інструментами, поет наголошує на їх походженні від одного начала, а також власного двоякого їх сприйняття).

Проте нестримна плинність часу не стала на заваді італійській винахідливості і кмітливості у питаннях вбивств та створення призначених для них інструментів. Так у 1779 році винахідник італійського походження Бартоломео Жирандоні винайшов спосіб зробити рушницю пневматичного принципу дії багатозарядною (і це в епоху, коли по всій Європі досі використовувались рушниці дульного способу заряджання, що стріляли за рахунок ударно-кременевого замка).

За умови наявності у стрільця повного повітряного резервуару така гвинтівка могла зробити до 30 пострілів поспіль (хоча кожен подальший постріл мав все нижчу і нижчі балістичні та уражальні властивості). Згодом гвинтівка системи Жирандоні навіть потрапила на озброєння до австрійської армії. Але попри неймовірну для своїх часів ефективність цієї системи таких гвинтівок було створено всього близько 1000, оскільки сама гвинтівка, а також усі додаткові до неї елементи (як от спеціальний насос) виявилась занадто вибагливою у обслуговуванні та виготовленні.

І хоча навіть до наполеонівської епохи “дожило” зовсім обмаль цих одиниць зброї, ця гвинтівка змогла послужити американським дослідникам Мерівізеру Льюїсу, та Вільяму Кларку у 1804–1806 роках, під час їхньої експедиції

нещодавно куплених штатами величезних земель “Луїзіани” (не плутати з сучасним штатом). Під час експедиції дослідники намагались вразити корінних американців, із племенами яких їм доводилось зіштовхуватись. Для цього вони здійснювали по кілька швидких пострілів, які при цьому не супроводжувались гучним громом порохових вибухів, або хмарами щільного диму — що було зовсім нетипово для тих часів, і пересічними індіанцями сприймалося як дива.

Таким чином італійський винахідник та зброяр що служив австрійській короні здійснив неймовірний для свого часу технологічний прорив, який просто не міг стати у пригоді на момент свого винайдення, і тому зміг по-справжньому знадобитися не у справі безапеляційного винищення ворогів Габсбургів, а хіба що на іншому континенті у якості фокуса. На щастя чи на жаль, але в історії стається і так.

Картина, що зображає контакт Льюїса і Кларка із представниками салішів

У відносній сучасності навряд чи вийде знайти італійський винахід у збройній сфері, який би повпливав на символіку у світі, або на світ як такий як це було у добу розквіту Римської республіки. І все ж: можна знайти взірці італійської зброї, які міцно влились у сучасну популярну кінематографічну та ігрову культури.

Звичайно ж мова іде про італійський дробовик, шановні читачі, а саме про SPAS-12!

Розроблений італійською компанією Franchi у 1979 році цей напівавтоматичний дробовик став справжньою легендою поп культури 80-х, і дожив у своїй медійності навіть до наших часів! (при тому що у 2000-му році цей дробовик перестали випускати) Ви колись дивились перші фільми франшизи “Термінатор”? Можливо вам доводилось дивитись “Парк юрського періоду”? Ви грали у Call of Duty: Modern Warfare, Counter Strike або у серію ігор GTA? Вітаю, ви точно вдосталь бачили SPAS 12. Можливо навіть більше, ніж вам того хотілося б.

У будь якого разі взірці італійської зброї залишили свій відбиток у історії світового зброярства та популярній культурі на достатньому рівні, аби оточувати сучасну людину всюди — у якості національних гербів, у кінострічках, у комп'ютерних іграх, на прапорах державних установ, тощо. Дух італійської зброї, а відтак і дух суворих людей що проходили із нею крізь буремний вир життя супроводжує сучасну людину і доносить до неї смисли, які нічого інше донести не змогло б. (Навіть якщо в кінцевому результаті ці смисли полягають у тому, що інколи зброю краще використовувати аби показувати фокуси, а не позбавляти когось життя).

[URL:https://medium.com/@hyenii.royin/гладіус-лікторська-фасція-стилет-джирандоні-spas-дух-італійської-зброї-що-пронизує-століття-0ed127b705f2](https://medium.com/@hyenii.royin/гладіус-лікторська-фасція-стилет-джирандоні-spas-дух-італійської-зброї-що-пронизує-століття-0ed127b705f2)

Дата: 28.05.2025

5. Трьохлінійка 1891-сьогодення (Лінковка)

Історія бойового застосування гвинтівки Мосіна-Нагана в конфліктах по всій земній кулі охоплює неймовірно тривалий, як на нашу швидкоплинну епоху, обсяг часу.

Ця гвинтівка пройшла першу та другу світові війни не втративши у них своєї актуальності. У різних варіантах та модифікаціях цей легендарний вогнепал

використовувався на всій території Східної Європи, значному відтинку Східної та Центральної Азії, а також став настільки взірцевою збройною одиницею у Фінляндії, що у модифікованій формі і досі перебуває на озброєнні у тамтешніх сил оборони.

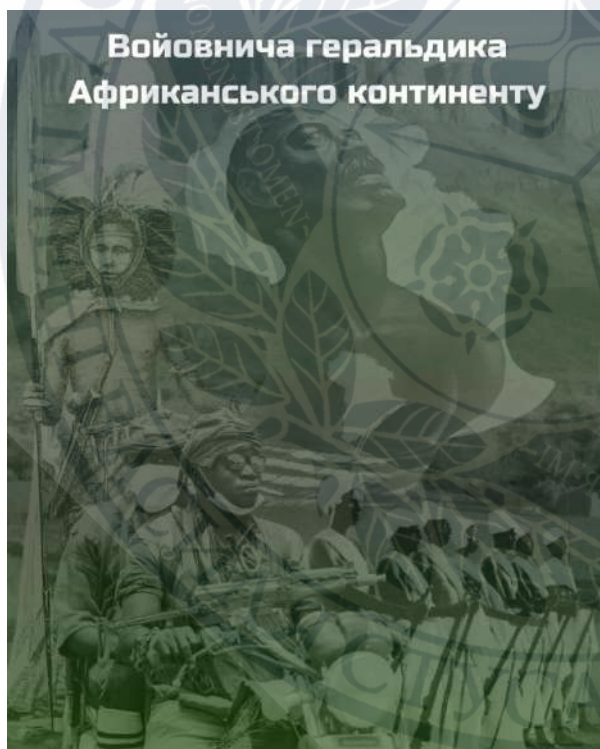
І все би добре, тільки от у масовій культурі "трюхлінійка" відома не зовсім своїми добрими якостями...

Більше про історію та культурну репрезентацію легендарної гвинтівки за посиланням!

URL: <https://www.instagram.com/p/DKHj-u-KwmR/>

Дата: 26.05.2025

6. Войовнича геральдика Африканського континенту (Лінковка)

Світська геральдика африканських держав, це відносно нове відгалуження у контексті геральдики світової.

Значна частина сучасних державних гербів мала можливість переосмислити геральдичні норми притаманні "Старому Світу", і привнести до них щось нове, самобутнє і автентичне.

Дивлячись на зовнішній вигляд цих гербів дійсно стає помітно, що вони як

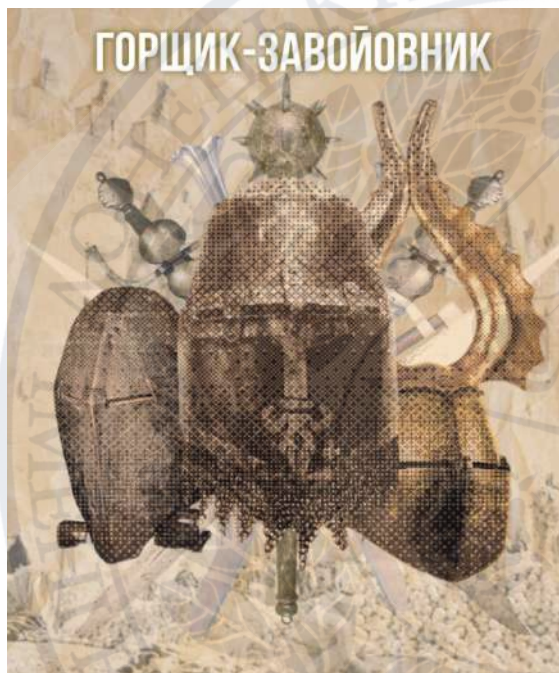
правило суттєво відрізняються від гербів європейських. І найперше ж, що кидається в вічі, це зображення місцевої флори і фауни...ну і звичайно ж неймовірно розмійття холодної та вогнепальної зброї!

Детальніше про зброю у африканській геральдиці читайте за посиланням!

URL: <https://www.instagram.com/p/DKJIVzeqcpA/>

Дата: 27.05.2025

7. Топфгельм. Горщик-завойовник (Лінковка)

У шоломів є одна важлива особливість — вони не втратять своєї актуальності, допоки всі люди у цьому світі не втратять голови.

При цьому абсолютно не важливо, чи це сучасний військовий шолом, чи не менш сучасний будівельний, чи середньовічний лицарський...

Хоча ні, знаєте, важливо.

Статтю про легендарний вид лицарських шоломів "топфгельм" читайте за посиланням

URL: <https://www.instagram.com/p/DKLiWGBqTUV/>

Дата: 28.05.2025

8. Мілітарні символи УПА. Спадковість і інновації (Лінковка)

Українська Повстанська Армія зробила неабиякий внесок у формування української нації якою ми її знаємо сьогодні.

Чимало символів і образів, які у бойовому крилі ОУН(р) або створили, або отримали у спадок від попередніх поколінь бійців за незалежність у решті решт стали частиною нинішнього політичного та військового життя країни.

Про які такі символи і образи йдеться, а також про іноземні військові та революційні організації які використовували кольорову гаму стягу ідентичну "бандерівській" читайте за посиланням

URL: <https://www.instagram.com/p/DKLtfOgKyVQ/>

Дата: 28.05.2025